

Charakter prawny i skutki oświadczenia patronackiego

Przejdź do produktu na ksiegarnia.beck.pl

Spis treści

Wykaz skrótów	XVII
Bibliografia	XXIII
Wykaz aktów prawnych	XXXIX
Orzecnictwo	XLI
Wstęp	1
§ 1. Wprowadzenie do tematyki oświadczenia patronackiego	1
§ 2. Wybór tematu	3
§ 3. Cel opracowania	4
§ 4. Zastosowane metody badawcze	4
Rozdział I. Geneza i funkcje oświadczeń patronackich	7
§ 1. Powstanie oświadczenia patronackiego	7
I. Geneza	7
II. Przyczyny powstania oświadczenia patronackiego	9
III. Współczesne przyczyny stosowania oświadczeń patronackich	11
IV. Funkcja oświadczenia patronackiego w obrocie gospodarczym	14
§ 2. Definicja oraz nazewnictwo związane z oświadczeniem patronackim	16
I. Definicja oświadczenia patronackiego	16
II. Nazwa stosowana w polskim obrocie prawnym i gospodarczym	18
III. Nazewnictwo związane z oświadczeniem patronackim	20
1. Propozycja nazewnictwa	20
2. Udzielenie oświadczenia patronackiego	20
3. Udzielający oświadczenia patronackiego (patron)	21
4. Adresat oświadczenia (wierzyciel)	21
5. Dłużnik główny	22
§ 3. Przykłady i typologia oświadczeń patronackich występujących w polskim i obcym obrocie prawnym	22
I. Przykłady sformułowania oświadczeń patronackich	22
1. Uwagi wstępne	22
2. Przykłady	23

II. Podział oświadczeń patronackich ze względu na skutki prawne z nich wynikające	27
1. Kryteria podziału	27
2. Oświadczenie patronackie o skutku silniejszym	29
3. Oświadczenie patronackie o skutku słabszym	30
4. Oświadczenie patronackie o skutku pośrednim	32
III. Podział ze względu na adresata oświadczenia patronackiego	32
1. Adresaci oświadczenia	32
2. Zewnętrzne oświadczenie patronackie	33
3. Wewnętrzne oświadczenie patronackie	33
4. Indywidualne oświadczenie patronackie	33
5. Oświadczenie patronackie <i>ad incertas personas</i>	34
Rozdział II. Oświadczenie patronackie jako oświadczenie woli	35
§ 1. Kryteria wyróżniające oświadczenia woli	35
§ 2. Ustalenie istnienia woli składającego oświadczenie (patrona) do zaciągnięcia zobowiązania	38
I. Kryteria kwalifikacji indywidualnego oświadczenia patronackiego jako oświadczenia woli	38
II. Zasady wykładni oświadczeń składanych indywidualnym adresatom w kontekście oceny doniosłości prawnej oświadczenia woli patrona	41
1. Kombinowana metoda wykładni	41
2. Wykładnia oświadczeń na podstawie tekstu pisanego	44
III. Zasady ustalania doniosłości prawnej indywidualnych oświadczeń patronackich w ujęciu porównawczym	46
1. Dorobek orzecznictwa obcego	46
2. Prawo niemieckie	47
3. Prawo austriackie	48
4. Prawo szwajcarskie	50
5. Systemy <i>common law</i>	52
IV. Zasady ustalania doniosłości prawnej indywidualnych oświadczeń patronackich w projektach unifikacji prawa cywilnego w Unii Europejskiej	54
1. Zasady Europejskiego Prawa Kontraktów	54
2. Projekt Wspólnego Układu Odniesienia	56
3. Zasady <i>Acquis</i>	56
V. Podsumowanie	57
§ 3. Szczegółowe kryteria ustalenia doniosłości prawnej oświadczenia patrona	58
I. Wprowadzenie do omówienia kryteriów szczegółowych	58
II. Tytuł (oznaczenie) oświadczenia	59
III. Treść oświadczenia	61
1. Znaczenie sformułowań użytych przez oświadczonego	61
2. Zobowiązanie do zapewnienia finansowania	61

3. Kwalifikowane klauzule udziałowe	65
4. Kwalifikowane klauzule menadżerskie	68
5. Oświadczenia dotyczące polityki prowadzenia działalności gospodarczej	70
6. Oświadczenia wiedzy.	73
7. Łączne zastosowanie kilku klauzul.	73
8. Klauzule dodatkowe.	74
A. Wybór prawa i właściwości sądu	74
B. Klauzula wyłączająca charakter zobowiązujący	75
IV. Okoliczności istotne przy ustalaniu doniosłości prawnej oświadczenia patronackiego	76
1. Okoliczności złożenia oświadczenia	76
2. Domniemanie wiążącego charakteru oświadczeń składanych w obrocie gospodarczym	76
3. Stosunek zależności pomiędzy patronem a dłużnikiem głównym.	78
4. Sprzeczność interesów patrona i adresata oświadczenia	80
5. Wcześniejsze negocjacje i umowy	81
6. Cel oświadczenia	85
7. Forma oświadczenia.	85
8. Kontekst międzynarodowy	86
9. Późniejsze zachowania patrona i adresata oświadczenia	87
V. Podsumowanie.	88
§ 4. Ocena doniosłości prawnej oświadczenia woli patrona w wybranych wypowiedziach orzecznictwa w systemach prawnych <i>common law</i> i Europy kontynentalnej	89
I. Wprowadzenie.	89
II. <i>Kleinwort Benson Ltd. v. Malaysia Mining Corporation</i>	89
III. <i>Banque Brussels Lambert v. Australian National</i>	94
IV. Wyrok <i>Oberlandesgericht</i> we Frankfurcie nad Menem z 19.9.2007 r.	98
V. Wyrok Austriackiego Sądu Najwyższego z 11.7.1985 r.	103
§ 5. Wnioski	107

Rozdział III. Indywidualne oświadczenie patronackie zawierające zobowiązanie do wyposażenia finansowego.

§ 1. Charakter prawny indywidualnego oświadczenia patronackiego.	109
I. Uwagi wstępne	109
II. Kwalifikacja prawna w ujęciu porównawczym	110
1. Uwagi wstępne	110
2. Prawo niemieckie	111
3. Prawo austriackie	112
4. Prawo szwajcarskie	113
5. Prawo francuskie	114
6. Systemy <i>common law</i>	114
III. Kwalifikacja prawna w polskim prawie cywilnym	115

IV. Powstanie umownego stosunku zobowiązaniowego	116
1. Sposoby zawarcia umowy na gruncie Kodeksu cywilnego	116
2. Zawarcie umowy patronatu w trybie ofertowym	117
A. Elementy konieczne oferty	117
B. Oferta a zaproszenie do rokowań	117
C. Okres związania ofertą	118
D. Przyjęcie oferty	118
a. Oświadczenie o przyjęciu oferty	118
b. Przyjęcie oferty w sposób wyraźny	119
c. Przyjęcie oferty w sposób dorozumiany oraz milczące przyjęcie oferty	120
d. Przyjęcie oferty przez przystąpienie do wykonania umowy.	122
e. Przyjęcie oferty poprzez brak niezwłocznej odpowiedzi.	124
3. Zawarcie umowy patronatu w trybie negocjacji	125
4. Częściowe podsumowanie	125
§ 2. Treść klasycznej umowy patronatu.	126
I. Uwagi wstępne	126
II. Zobowiązanie starannego działania czy zapewnienia rezultatu.	128
III. Pozycja osoby trzeciej (dłużnika głównego)	131
IV. Uprawnienie wierzyciela żądania wykonania przedmiotu świadczenia bezpośrednio na jego rzecz	133
V. Zakres zobowiązania patrona do wyposażenia kapitałowego (finansowego) dłużnika głównego	137
1. Sposób spełnienia świadczenia	137
2. Sposób zapewnienia dłużnikowi głównemu wyposażenia finansowego	137
A. Uwagi wstępne	137
B. Wyposażenie kapitałowe a wyposażenie finansowe	138
C. Możliwe formy wyposażenia dłużnika głównego	141
3. Zakres wyposażenia.	142
4. Ryzyko innego wykorzystania wyposażenia przez dłużnika głównego	144
5. Brak odpowiedzialności patrona za wykonanie zobowiązania przez dłużnika głównego	146
6. Wymagalność świadczenia patrona.	147
VI. Akcesoryjność zobowiązania patrona	149
1. Zakres akcesoryjności	149
2. Uprawnienie patrona do podniesienia przeciwko beneficjentowi patronatu zarzutów przysługujących dłużnikowi głównemu	151
VII. Subsydiarność zobowiązania patrona.	153

VIII. Pozyskiwanie informacji przez patrona o stanie finansowym dłużnika głównego oraz możliwość wywierania wpływu na jego działania	154
§ 3. Skutki niewykonania zobowiązania z klasycznej umowy patronatu	157
I. Ogólne uwagi o niewykonaniu zobowiązania i związanej z tym odpowiedzialności patrona	157
II. Uprawnienia beneficjenta patronatu w przypadku zwłoki patrona w wykonaniu zobowiązania.	159
III. Uprawnienia beneficjenta patronatu w przypadku niewykonania zobowiązania przez patrona	160
1. Powstanie roszczenia o naprawienie szkody powstałej w wyniku niewykonania zobowiązania.	160
2. Uwagi porównawcze	161
3. Uprawnienia odszkodowawcze w miejsce świadczenia z umowy na gruncie Kodeksu cywilnego	163
IV. Przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej patrona.	166
1. Uwagi wstępne	166
2. Szkoda i jej wysokość	166
A. Szkoda w majątku beneficjenta patronatu	166
B. Ustalenie wysokości szkody	167
C. Zagadnienie szkody pośredniej.	169
3. Niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania	170
4. Odpowiedzialność patrona za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania na zasadzie winy	171
5. Adekwatny związek przyczynowy	172
V. Zagadnienia procesowe związane z dochodzeniem roszczenia o spełnienie świadczenia z umowy patronatu <i>in natura</i>	174
1. Procesowa realizacja uprawnień beneficjenta patronatu.	174
2. Uwagi porównawcze	174
3. Zagadnienia procesowe na gruncie prawa polskiego	176
VI. Częściowe podsumowanie	179
§ 4. Zakończenie klasycznej umowy patronatu.	180
I. Upływ terminu	180
II. Wygaśnięcie zobowiązania głównego	181
III. Wypowiedzenie	181
IV. Rozwiązanie przez strony	183
V. Inne sposoby wygaśnięcia zobowiązań	184
§ 5. Umowa patronatu a inne stosunki zobowiązaniowe pełniące funkcje zabezpieczenia wiarytelności.	184
I. Porównanie umowy patronatu do innych sposobów zabezpieczenia wiarytelności	184
II. Oświadczenie patronackie a poręczenie.	185
1. Istota poręczenia.	185

2. Istotne różnice w stosunku do oświadczenia patronackiego	187
III. Oświadczenie patronackie a gwarancja zapłaty	189
1. Istota gwarancji zapłaty	189
2. Istotne różnice w stosunku do oświadczenia patronackiego	191
IV. Oświadczenie patronackie a zlecenie udzielenia kredytu bankowego (umowa mandatu kredytowego)	192
1. Istota zlecenia	192
2. Istotne różnice w stosunku do oświadczenia patronackiego	193
V. Oświadczenie patronackie a umowa o przejęcie długu	194
1. Istota przejęcia długu	194
2. Istotne różnice w stosunku do oświadczenia patronackiego	196
VI. Oświadczenie patronackie a kumulatywne przystąpienie do długu	196
1. Istota kumulatywnego przystąpienia do długu	196
2. Istotne różnice w stosunku do oświadczenia patronackiego	198
VII. Oświadczenie patronackie a umowa o świadczenie na rzecz osoby trzeciej i umowa o świadczenie przez osobę trzecią	199
1. Istota umowy na rzecz osoby trzeciej i umowy o świadczenie przez osobę trzecią	199
2. Istotne różnice w stosunku do oświadczenia patronackiego	200
VIII. Oświadczenie patronackie a umowa pożyczki pod warunkiem	205
1. Istota pożyczki	205
2. Istotne różnice w stosunku do oświadczenia patronackiego	205
§ 6. Kwalifikacja prawna i typologia klasycznej umowy patronatu	206
I. Prawna kwalifikacja klasycznej umowy patronatu	206
II. Cechy juralne klasycznej umowy patronatu	208

Rozdział IV. Indywidualne oświadczenia patronackie o skutku

slabszym.	213
§ 1. Uwagi wstępne	213
§ 2. Wybrane indywidualne oświadczenia patronackie	214
I. Istota indywidualnego oświadczenia patronackiego	214
II. Oświadczenia dotyczące zasad (polityki) postępowania wobec podmiotów zależnych	215
1. Przykłady oświadczeń dotyczących zasad (polityki) postępowania wobec podmiotów zależnych	215
2. Uwagi prawnoporównawcze	216
3. Skutki prawne na tle polskiego prawa cywilnego	222

4. Zmodyfikowane oświadczenie dotyczące zasad postępowania wobec podmiotów zależnych	227
III. Kwalifikowane klauzule udziałowe	229
1. Przykłady kwalifikowanych klauzul udziałowych	229
2. Uwagi prawnoporównawcze	230
3. Skutki prawne na tle polskiego prawa cywilnego	233
A. Zakres zobowiązania patrona	233
B. Skutki prawne nienależytego wykonania zobowiązania przez patrona	236
a. Roszczenie o wykonanie zobowiązania zgodnie z jego treścią	236
b. Roszczenie o naprawienie szkody	237
c. Wzmocnienie zobowiązania patrona	240
d. Podsumowanie	241
IV. Kwalifikowane klauzule menadżerskie	242
1. Przykłady kwalifikowanych klauzul menadżerskich	242
2. Uwagi prawnoporównawcze	243
3. Skutki prawne na tle polskiego prawa cywilnego	244
A. Zobowiązania patrona	244
B. Sposoby wywierania wpływu przez patrona na podmiot zależny	245
C. Zakres obowiązku wpływania patrona na podmiot zależny	247
D. Podsumowanie	250
§ 3. Odpowiedzialność za naruszenie zaufania w związku ze złożeniem oświadczeń patronackich o skutku słabszym	250
I. Wprowadzenie	250
II. Analiza judykatury obcej	251
1. Najważniejsze orzeczenia	251
2. Orzeczenie w sprawie <i>Wibru Holding AG v. Swissair Beteiligungen AG</i>	251
A. Stan faktyczny	251
B. Z uzasadnienia	252
3. Orzeczenie w sprawie <i>Motor-Columbus</i>	259
A. Stan faktyczny	259
B. Z uzasadnienia	259
III. Analiza wypowiedzi doktryny obcej	260
1. Doktryna szwajcarska i niemiecka	260
2. Odpowiedzialność podmiotu dominującego w koncernie wg <i>E. Rehbindera</i>	260
3. Pozór prawny	263
4. Odpowiedzialność ze względu na zachowanie spółki dominującej sprzeczne ze złożonym oświadczeniem patronackim	264
5. Odpowiedzialność z tytułu <i>culpae in contrahendo</i>	265

6. Naruszenie zaufania jako podstawa odpowiedzialności w prawie szwajcarskim	267
7. Naruszenie zaufania jako podstawa odpowiedzialności w prawie niemieckim	270
IV. Analiza odpowiedzialności patrona z tytułu naruszenia zaufania na tle prawa polskiego	271
1. Ochrona zaufania	271
2. Odpowiedzialność na etapie przedkontraktowym	272
3. Odpowiedzialność na etapie realizacji umowy patronatu.	275
A. Pozór prawny	275
B. Zasada <i>venire contra factum proprium</i>	277
C. Czyny niedozwolone	282
Rozdział V. Oświadczenie patronackie <i>ad incertae personas</i>	285
§ 1. Konstrukcja prawna oświadczenia patronackiego <i>ad incertae personas</i>	285
I. Uwagi wstępne	285
II. Treść oświadczenia (dalsze przykłady)	286
III. Adresaci oświadczenia	289
§ 2. Ustalenie istnienia woli zobowiązania się przez podmiot składający oświadczenie	290
I. Zasady kwalifikacji oświadczenia patronackiego <i>ad incertae personas</i> jako oświadczenia woli	290
II. Obiektywna metoda wykładni oświadczeń <i>ad incertae personas</i>	290
III. Charakterystyczne kryteria ustalenia doniosłości prawnej oświadczenia banku	293
1. Podmiot składający i miejsce złożenia oświadczenia	293
2. Szczególna pozycja banku	293
3. Miejsce publikacji oświadczenia	294
IV. Wykładnia językowa	294
V. Wyraźne ograniczenie zakresu odpowiedzialności	295
VI. Częściowe podsumowanie	297
§ 3. Oświadczenie patronackie <i>ad incertae personas</i> jako jednostronna czynność prawna albo umowa	299
I. Dopuszczalność kształtowania zobowiązań w drodze jednostronnych czynności prawnych	299
II. Jednostronna czynność prawna	299
1. Jednostronna czynność prawna w prawie polskim	299
A. Uwagi wstępne	299
B. <i>Numerus clausus</i> jednostronnych czynności prawnych	300
C. (Względna) swoboda kształtowania jednostronnych czynności prawnych	303
2. Jednostronne czynności prawne w projektach unifikacji prawa cywilnego w Unii Europejskiej	305

A. Wybrane projekty unifikacji prawa cywilnego w Unii Europejskiej	305
B. Zasady Europejskiego Prawa Kontraktów	305
C. Projekt Wspólnego Układu Odniesienia	306
D. Zasady <i>Acquis</i>	308
3. Pogląd doktryny niemieckiej i austriackiej co do kwalifikacji prawnej oświadczenia patronackiego <i>ad incertae personas</i>	309
A. Uzasadnienie wyboru doktryny niemieckiej i austriackiej	309
B. Poglądy doktryny niemieckiej	309
C. Poglądy doktryny austriackiej	316
III. Oświadczenie patronackie <i>ad incertae personas</i> jako umowa	318
1. Koncepcja umowy zawieranej w trybie ofertowym	318
A. Oświadczenie patronackie jako oferta	318
B. Elementy konieczne oferty	320
C. Okres związania ofertą	322
D. Przyjęcie oferty	324
a. Wprowadzenie	324
b. Przyjęcie oferty w sposób wyraźny lub dorozumiany	324
c. Przyjęcie oferty przez przystąpienie do wykonania umowy	327
d. Przyjęcie oferty poprzez brak niezwłocznej odpowiedzi	329
e. Milczące przyjęcie oferty	330
2. Koncepcja umowy na rzecz osoby trzeciej	331
3. Podsumowanie zakwalifikowania oświadczenia patronackiego zawartego w sprawozdaniu banku jako oferty	334
4. Oświadczenie patronackie <i>ad incertae personas</i> jako jednostronna czynność zobowiązująca	335
5. Analogia do przyrzeczenia publicznego	341
§ 4. Przedmiot świadczenia banku	343
§ 5. Wnioski	344
Zakończenie	347
Indeks rzeczowy	353

[Przejdź do księgarni →](#)